

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 63.547 van 11 december 1996

A. 69.920/III-22.406

In zake : **het Onafhankelijk Ziekenfonds
"De Familie",**

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean-Pierre BUYLE, advocaat,
Auguste Reyerslaan 103
1030 Brussel,

tegen :

1. **de Controledienst voor de
Ziekenfondsen,**

die woonplaats heeft gekozen
bij Mr. Jacques PUTZEYS,
Mr. Stéphanie GEHLEN en
Mr. Xavier LEURQUIN,
advocaten,
Sint-Bernardusstraat 98
1060 Brussel,

2. **de Belgische Staat,** vertegen-
woordigd door de Minister van
Sociale Zaken.

DE RAAD VAN STATE, IIIe KAMER,

Gezien het op 17 juli 1996 ingediende
verzoekschrift, waarbij het Onafhankelijk Ziekenfonds
"De Familie" de nietigverklaring vordert van de "de
beslissing die de (eerste) verwerende partij op 2 juli
1996 met toepassing van artikel 60, § 1, van de wet van
6 augustus 1990 heeft genomen en waarbij zij de
verzoekende partij vraagt een situatie te regulariseren
die strijdig wordt geacht met de op 14 juli 1994

gecoördineerde wet van 9 augustus 1963 en de uitvoeringsbesluiten ervan";

Gezien het administratief dossier van de eerste verwerende partij;

Gezien het verslag van mevrouw HAUBERT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op artikel 68 van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen;

Gelet op de beschikking van 4 september 1996, waarvan aan de partijen kennis is gegeven, waarbij de neerlegging van het verslag wordt gelast en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 13 september 1996;

G e h o o r d h e t v e r s l a g v a n
mevrouw WILLOT-THOMAS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. BUYLE, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, en van Mr. GEHLEN, advocaat, die voor de eerste verwerende partij verschijnt;

Gehoord het andersluidend advies van mevrouw HAUBERT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de verzoekende partij, die een ziekenfonds is in de zin van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van

ziekenfondsen, aangesloten is bij de Landsbond van de onafhankelijke ziekenfondsen;

Overwegende dat artikel 191 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994 het volgende bepaalt :

" Artikel 191. De verzekeringsinkomsten bestaan uit :

(...)

10° onverminderd de bepalingen van artikel 197, de renteopbrengst van iedere belegging van financiële middelen die de verzekeringsinstellingen, bedoeld in artikel 2, ter beschikking worden gesteld in het raam van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen. Enkel kortstondige beleggingen op zichtrekeningen kunnen, onder de door de Koning vast te stellen voorwaarden, worden toegestaan. De Koning bepaalt eveneens onder welke voorwaarden de interesten van deze beleggingen verminderd kunnen worden met eventuele debetinteresten.

De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit de regelen voor overboeking en verdeling van deze renteopbrengsten en bepaalt welk deel bestemd is voor de financiering van de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen van de regeling voor de zelfstandigen.

(...);

Overwegende dat het koninklijk besluit van 12 april 1984 betreffende het beheer van de financiële middelen van de ziekte- en invaliditeitsverzekering door de verzekeringsinstellingen het volgende bepaalt :

" Artikel 1. Beleggingen op korte termijn mogen worden verricht op zichtrekeningen, op voorwaarde dat het per kalenderjaar geëvalueerd dagelijks saldo van de beschikbare middelen gemiddeld niet meer bedraagt dan 2,5 pct. van de jaarlijkse uitgaven van de verzekeringsinstellingen en ziekenfondsen.

Art. 2. De verzekeringsinstellingen en ziekenfondsen moeten bovendien op elk ogenblik in staat zijn de omvang en de noodzaak van de in artikel 1 bedoelde beschikbare middelen te verantwoorden.

Art. 3. Het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering verdeelt het saldo van de interesten bedoeld in artikel 121, eerste lid, 13°, van de wet van 9 augustus 1963 (dat artikel 191, 10°, van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet is geworden) onder de takken geneeskundige verzorging en uitkeringen van de algemene regeling en van de regeling voor de zelfstandigen, evenredig aan hun ontvangsten betreffende het vorige boekjaar.

Art. 4. Het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering verdeelt over de verzekeringsinstellingen 20 pct. van het saldo van de interesten uit beleggingen verricht overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 1 en 2, die met toepassing van de bepalingen van artikel 3 zijn toegewezen aan de tak uitkeringen van de algemene regeling en van de regeling voor zelfstandigen. Deze verdeling gebeurt in evenredigheid met het aandeel van elke verzekeringsinstelling in het totaal van het saldo van de interesten uit beleggingen die overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 1 en 2 werden verricht.

Voor de uitkeringsverzekering moeten die bedragen worden ingeschreven op het actief van de rekening administratiekosten van de verzekeringsinstelling.

Art. 5. Het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering verdeelt over de verzekeringsinstellingen het saldo van alle interesten die met toepassing van de bepalingen van artikel 3 zijn toegewezen aan de tak geneeskundige verzorging van de algemene regeling en de regeling voor zelfstandigen. Deze verdeling gebeurt in evenredigheid met het aandeel van elke verzekeringsinstelling in het totaal van het saldo van de interesten uit alle beleggingen.

De administratiekosten voor de verzekering voor geneeskundige verzorging, bedoeld in artikel 125, § 1, van vorengenoemde wet van 9 augustus 1963, worden voor elke verzekeringsinstelling vermeerderd met 20 pct. van de bedragen die met toepassing van het vorige lid werden toegekend als interesten uit beleggingen die overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 1 en 2 werden verricht.";

Overwegende dat de verzoekende partij, het onafhankelijk ziekenfonds "De Familie", in 1985 bij de Spaarkas "De Familie", een door de Commissie voor het Bank-en Financiewezen erkende kredietinstelling, een rekening heeft geopend met als nummer 975-0300518-04;

dat de verzoekende partij uiteenzet dat, aangezien de Spaarkas "De Familie" weinig rekeningen-courant beheert, ze geen deel uitmaakt van de verrekenkamer van de Nationale Bank van België zodat ze met een andere bankier, het Crédit général, een akkoord had gesloten naar luid waarvan ze hem machtiging had gegeven haar in de verrekenkamer te vertegenwoordigen en dat de Spaarkas "De Familie" om haar rekeningen bij het Crédit général ten gevolge van dat akkoord te vereffenen en om haar cliënten een dag als valutadatum te doen winnen, bij die financiële instelling een rekening met het nummer 191-0338052-70 had geopend, waarop de verrichtingen werden geregistreerd die ter verrekening voor de verzoekende partij en voor een derde werden uitgevoerd; dat de Landsbond van de Beroeps- en Onafhankelijke Ziekenfondsen de voorschotten van de verplichte verzekering heeft gestort op rekening "nr. 191-0338052-70 Spaarkas 'De Familie' voor rekening nr. 975-0300518-04 van de Ziekenfondsfederatie De Familie te Brussel"; dat de verzoekende partij voorts stelt dat wanneer de gelden van de Landsbond op de rekening van de spaarkas toekwamen, zij tegelijk ten belope van dezelfde bedragen de rekening 975-0300518-04 crediteerde door rekening nr. 191-0338052-70 te debiteren;

Overwegende dat de Spaarkas "De Familie" op 16 oktober 1991 besloten heeft bij de Generale Bank een rekening nr. 210-0213888-55 te openen voor de verrichtingen betreffende het innen van voorschotten van gelden van de Landsbond; dat de verzoekende partij preciseert dat "zij daardoor een verrekening bij het Crédit général vermijdt, aangezien de Landsbond zijn voorschotten op een bij de Generale Bank geopende rekening stort"; dat de voorschotten door de Landsbond "voor rekening van het Ziekenfonds 'De Familie' te Brussel - nr. 210-0213888-55" worden gestort; dat de verzoekende partij benadrukt dat "de spaarkas, zoals in

het verleden, zodra zij deze gelden op haar bij de Generale Bank geopende rekening ontvangt, door debitering van haar rekening de rekening nr. 975-0300518-04 van de verzoekende partij crediteert";

Overwegende dat de Controledienst voor de ziekenfondsen tijdens op 21, 22, 23 en 29 mei en 4 juni 1996 gehouden inspectiebezoeken in de kantoren van de verzoekende partij de volgende vaststellingen heeft gedaan :

. rekening nr. 210-0213888-55 :

- deze rekening is sedert 16 oktober 1991 geopend bij de Generale Bank op naam van de Spaarkas "De Familie";
- alle bedragen die in het kader van de verplichte verzekering aan het ziekenfonds "De Familie" toekomen, worden daarop door de Landsbond gestort; vanaf die rekening worden bedragen gestort op verscheidene bankrekeningen die dienen om betalingen te doen aan categorieën van rechthebbenden en derde betalers die van het stelsel van de verplichte verzekering deel uitmaken, op basis van algemene opdrachten die de verzoekende partij vanaf rekening 975-0300518-04 geeft;
- vanaf rekening 210-0213888-55 wordt geld gedurende enkele dagen belegd op een termijnrekening die op naam van de "Spaarkas De Familie" is geopend; de creditrente van die beleggingen wordt op rekening nr. 210-0213888-55 ingeschreven en overgemaakt op een rekening van het Crédit général nr. 191-0179182-86 die op naam van de Spaarkas "De Familie" is geopend;
- de creditrente per trimester wordt eveneens op rekening nr. 210-0213888-55 ingeschreven;

- zo blijkt bijvoorbeeld voor de periode van 1 januari tot 31 maart 1996, dat van 23 tot 26 januari 1996, van 20 tot 26 februari en van 19 tot 26 maart 1996, nadat de Landsbond bij wijze van voorschot 118.197.000 frank als "vergoedingen" had gestort, vanaf rekening nr. 210-0213888-55 120.000.000 frank is belegd op een termijnrekening, wat respectievelijk 35.507, 64.504 en 75.485 frank rente heeft opgeleverd; die rente is gestort op rekening nr. 191-0179182-86 van de Spaarkas "De Familie" bij het Crédit général; op 9 januari 1996 is de rekening nr. 210-0213888-55 gecrediteerd met een netto bedrag van 303.052 frank als kwartaalrente;
 - in verband met de beleggingen van 120.000.000 frank staat in een nota van de Controledienst voor de ziekenfondsen van 10 juni 1996 dat "dit voorschot door de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen gewoonlijk omstreeks de 20ste van elke maand wordt gestort, terwijl de vergoedingen ten behoeve van de leden omstreeks de 26ste van de maand worden betaald. Dat is een normale zaak die het gevolg is van het feit dat het RIZIV het voorschot dat nodig is om de invaliden te betalen omstreeks de 20ste van de maand aan de verzekeringsinstellingen overmaakt en dat het RIZIV de datums waarop de invaliden worden uitbetaald omstreeks de 26ste van de maand vaststelt";
 - de overboekingen van rekening nr. 210-0213888-55 worden niet opgenomen in de boekhouding van de verplichte verzekering;
- . rekening nr. 975-0300518-04 :
- deze rekening is geopend bij de Spaarkas "De Familie" op naam van het ziekenfonds "De Familie";
 - alle verrichtingen uitgevoerd enerzijds tussen de Landsbond en rekening nr. 210-0213888-55 en

anderzijds tussen die rekening en de andere financiële rekeningen van de verplichte verzekering, staan vermeld op het afschrift van rekening nr. 975-0300518-04, doch alleen als "deposito" of "opneming"; de voormelde nota van 10 juni 1996 vermeldt dat deze rekening "in zekere zin de spiegelrekening van rekening nr. 210-0213888-55 is" en dat "de op beide rekeningen vermelde valutadatum voor eenzelfde verrichting identiek zijn";

- noch de termijnbeleggingen vanaf rekening nr. 210-0213888-55, noch de rente die deze beleggingen opleveren, noch de kwartaalrente die rekening nr. 210-0213888-55 oplevert, worden op rekening nr. 975-0300518-04 ingeschreven;
 - de rente van het saldo van rekening nr. 975-0300518-04 wordt op die rekening gecrediteerd; die rente is lager dan die welke rekening nr. 210-0213888-55 oplevert en dan die welke de vanaf die rekening uitgevoerde korte-termijnbeleggingen opleveren; zo bij voorbeeld bedroeg voor het eerste kwartaal van 1996 de op rekening nr. 975-0300518-04 gecrediteerde rente 33.820 frank, terwijl de op rekening nr. 210-0213888-55 gecrediteerde rente opliep tot 303.558 frank + 175.496 frank, of 479.054 frank;
 - de rente van rekening nr. 975-0300518-04 wordt opgenomen in de boekhouding van de verplichte verzekering;
- . rekening nr. 191-0338052-70 :
- vóór 16 oktober 1991 hebben tussen deze rekening en rekening nr. 975-0300518-04 soortgelijke kapitaalbewegingen en beleggingen plaatsgevonden, alsook vanaf rekening nr. 191-0338052-70;

Overwegende dat deze vaststellingen zijn medegedeeld aan de verwerende partij en de Landsbond waarbij ze is aangesloten, waarop ze verzocht zijn hun opmerkingen kenbaar te maken tijdens een op 7 juni 1996 gehouden vergadering; dat de voorzitter van de raad van bestuur van de Dienst het dossier bij die raad van bestuur aanhangig heeft gemaakt en dat deze daarover heeft gedebatteerd tijdens zijn vergaderingen van 10 en 24 juni en 1 juli 1996; dat de raad besloten heeft het dossier over te zenden aan de procureur des Konings, "zijn conclusies aan ziekenfonds 513 kenbaar te maken en, steunend op artikel 60, § 1, van de wet van 6 augustus 1990, te bevelen dat de situatie wordt geregulariseerd";

Overwegende dat de Controledienst voor de ziekenfondsen op 2 juli 1996 de verzoekende partij het volgende heeft geschreven :

" Betreft : Beheer van de gelden van de verplichte verzekering.

Mijne Heren,

Als bijlage zend ik u de processen-verbaal, opgesteld door de heer F. MOXHET, eerstaanwezend inspecteur, betreffende de vaststellingen die zijn gedaan ter gelegenheid van de controlebezoeken die op 21, 22, 23 en 29 mei en op 4 en 25 juni 1996 in uw ziekenfondsen zijn afgelegd.

Bij deze bevestig ik dat de Controledienst op 27 juni 1996 de originele afschriften heeft gekregen van rekening nr. 210-0213888-55 van de Spaarkas "De Familie" waarom tijdens het telefoongesprek van 26 juni 1996 was verzocht. Op 1 juli 1996 hebben wij de afschriften ontvangen betreffende rekening nr. 191-0338052-70.

* *
*

Uit die processen-verbaal blijkt dat :

- met de financiële rekening waarop de Landsbond sedert november 1991 de voorschotten van de gelden van de verplichte verzekering stort ten gunste van

het onafhankelijk ziekenfonds "De Familie" (513), zijnde rekening nr. 210-0213888-55 van de Generale Bank, geen rekening wordt gehouden in de boekhouding van de verplichte verzekering, hoewel op die rekening alleen bewegingen van gelden van de verplichte verzekering worden ingeschreven;

- het ziekenfonds die verrichtingen in haar boekhouding opneemt op basis van de afschriften van een bij de aarkas "De Familie" geopende financiële rekening, namelijk rekening nr. 975- 0300518-04;
- hoewel in die afschriften van rekening nr. 975-0300518-04, geopend bij de Spaarkas "De Familie", melding wordt gemaakt van enerzijds de kapitaalbewegingen verricht tussen de Landsbond en de bij de Generale Bank geopende rekening nr. 210-0213888-55, en anderzijds van de voormelde rekening van de Generale Bank en de verschillende financiële rekeningen door middel waarvan het ziekenfonds de betalingen van de verplichte verzekering verricht, daarin geen melding wordt gemaakt van de beleggingen van de gelden van de verplichte verzekering, verricht vanaf rekening nr. 210-0213888-55 op termijnrekeningen;
- die beleggingen bijgevolg niet zijn opgenomen in de rekeningen van de verplichte verzekering, aangezien zij niet voorkomen op de rekeningafschriften waarmee in die boekhouding rekening wordt gehouden;
- de rente die de voornoemde termijnbeleggingen opleveren vanaf de bij de Generale Bank geopende rekening nr. 210-0213888-55 wordt gestort op de rekening nr. 191-0179182-86 die bij het Crédit général is geopend op naam van "De Familie - Spaarkas". Die rente komt evenmin voor in de boekhouding van de verplichte verzekering;
- de creditrente die de gelden van de verplichte verzekering per kwartaal opleveren op rekening nr. 210-0213888-55 van de Generale Bank evenmin voorkomt in de boekhouding van de verplichte verzekering, aangezien ze niet vermeld staat op de afschriften van rekening nr. 975-0300518-04 van de Spaarkas;
- voor het eerste kwartaal van 1996 alleen al die rekening nr. 210-0213888-55 creditrente te zien geeft voor een totaalbedrag van 479.054 frank, zijnde de som van 175.496 frank rente uit termijnbeleggingen en 303.558 frank kwartaalrente;
- de aldus op het stuk van de verplichte verzekering verkregen rente op die rekening nr. 210-0213888-55

van de Generale Bank niet is opgenomen in de jaarlijkse staten die de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen aan het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering moet verstrekken (document T1), noch in de jaarlijks aan het RIZIV meegedeelde opgaven van de rente (zie voor het boekjaar 1994, de brief van het RIZIV nr. 715368 van 13-7-1995);

- de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen vóór november 1991 de voorschotten van de gelden betreffende de verplichte verzekering stortte op de rekening nr. 191-0338052-70 die bij het Crédit général was geopend op naam van "De Familie - Spaarkas";
- die bij het Crédit général geopende rekening nr. 191-0338052-70, zoals de later gebruikte, bij de Generale Bank geopende rekening nr. 210-0213888-55, niet was opgenomen in de door het ziekenfonds "De Familie" beheerde boekhouding van de verplichte verzekering. Dit ziekenfonds heeft immers alleen rekening gehouden met de verrichtingen die vermeld waren op de afschriften van de bij de Spaarkas "De Familie" geopende rekening nr. 975-0300518-04;
- beleggingen op termijnrekeningen van gelden van de verplichte verzekering hebben plaatsgevonden vanaf de bij het Crédit général geopende rekening nr. 191-0338052-70. Zo is bij voorbeeld gebleken dat een bedrag van 80 miljoen frank op termijn belegd is van 21 tot 27 november 1990 en een rente van 113.753 frank heeft opgeleverd;
- noch die beleggingen, noch de daardoor opgeleverde rente zijn opgenomen in de door het ziekenfonds "De Familie" beheerde boekhouding van de verplichte verzekering.

De hierboven beschreven vastgestelde feiten vormen, afgezien van hun strafrechtelijke kwalificatie, onregelmatigheden in het licht van :

- artikel 191, 10°, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, dat bepaalt dat de verzekeringsinkomsten onder meer bestaan uit de renteopbrengst van iedere belegging van financiële middelen die de verzekeringsinstellingen ter beschikking worden gesteld in het raam van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen;
- artikel 311 van het koninklijk besluit van 4 november 1963, volgens hetwelk de rente die de Landsbond en zijn ziekenfondsen met de gelden van

de verplichte verzekering verkrijgen, moet worden vermeld in de jaarlijkse staten die elke Landsbond aan het RIZIV moet bezorgen;

- de artikelen 15 en 16 van de administratieve, boekhoudkundige en statistische regels, vervat in een brief die op 29 december 1983 aan de verzekeringsinstellingen is gericht en volgens welke de boekhouding van de verzekeringsinstellingen voor de verrichtingen van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering los moet staan van die van hun overige diensten, zodat elke verzekeringsinstelling op alle echelons afzonderlijke financiële rekeningen moet openen en de voorschotten van gelden van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering van de gelden van de overige diensten gescheiden moeten worden gehouden.

Rekening houdend met wat voorafgaat en met toepassing van artikel 60, § 1, van de wet van 6 augustus 1990 verzoekt de Dienst u die situaties te regulariseren, zodat :

- vanaf uiterlijk 10 juli 1996 alle bewegingen van gelden verricht met behulp van de gelden van de verplichte verzekering, zonder uitzondering, in de rekeningen van de verplichte verzekering voorkomen;
- uiterlijk op 30 juli 1996 alle rente die tot op vandaag is verkregen door middel van gelden van de verplichte verzekering op de rekeningen nr. 191-0338052-70 en 210-0213888-55, geopend respectievelijk bij het Crédit général en de Generale Bank, met uitzondering van de op rekening nr. 975-0300518-04 gecrediteerde rente, bij het RIZIV in mindering wordt gebracht en aan het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt teruggestort";

dat dit de bestreden handeling is;

Overwegende dat de verzoekende partij een eerste middel ontleent "aan de onbevoegdheid van de steller van de bestreden handeling en aan de schending van inzonderheid artikel 60 van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen", doordat de bestreden beslissing uitgaat van de voorzitter van de Controledienst voor de ziekenfondsen;

Overwegende dat uit het administratief dossier blijkt dat de bestreden beslissing genomen is door de raad van bestuur van de Controledienst voor de ziekenfondsen en dat de voorzitter van de Dienst zich ertoe bepaald heeft voor de kennisgeving ervan te zorgen; dat het middel feitelijke grondslag mist;

Overwegende dat de verzoekende partij een tweede middel ontleent aan de schending van :

" artikel 191, 10°, van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet van 9 augustus 1963, artikel 311 van het koninklijk besluit van 4 november 1963, de artikelen 15 en 16 van de administratieve en boekhoudkundige regels die op 29 december 1983 aan de verzekeringsinstellingen zijn meegedeeld, en artikel 46 van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen";

Overwegende dat de verzoekende partij in wezen betoogt dat "de verwerende partij er ten onrechte van uitgaat dat de beide omstreden rekeningen aan (haar) toebehoren en dat de beleggingen en de door die rekeningen opgebrachte rente in (haar) boekhouding zouden moeten worden opgenomen", dat "het verschil tussen de opgezette circuits om de verzoekende partij te crediteren met gelden die haar toekomen (hetzij rechtstreeks op haar rekening bij de Spaarkas via de verrekenkamer, hetzij op de rekening van de Spaarkas die onmiddellijk crediteert met een deugdelijke valutadatum) geen gevolgen heeft voor de vorderingsrechten van de verzoekende partij" daar "zij, zowel in het ene als in het andere geval, over gelden beschikt in de vorm van schuldvorderingen ten aanzien van de Spaarkas", en dat :

" De bestreden beslissing kennelijk is genomen in weerwil van de bepalingen waarop ze steunt.

- artikel 191, 10°, van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet van 9 augustus 1963 betreft kennelijk niet de beleggingen die een financiële instelling verricht met de gelden waarover ze beschikt, aangezien zulke beleggingen, in het

kader van welke storting ook van een landsbond aan een ziekenfonds op een bankrekening, noodzakelijkerwijs door de financiële instelling worden verricht";

Overwegende dat de verwerende partijen inzonderheid het volgende antwoorden :

" De eerste vraag die in het licht van het aldus ingestelde systeem rijst, betreft het doel van dat systeem. Het antwoord is te vinden in de verklaring die een vertegenwoordiger van het ziekenfonds "De Familie" tijdens de werkvergadering van 7 juni 1996 heeft afgelegd en in de nota die tijdens die vergadering is rondgedeeld. In de notulen van die vergadering staat te lezen dat 'Die procedure alleen tot doel had om de Spaarkas de gunstigste intermediatiemarge te bezorgen, een marge die in elk geval niet kon worden verkregen met de verplichte verzekering alleen' en dat "die procedure tot doel heeft het voor de overige banken onmogelijk te maken die gelden te benutten en de Spaarkas in staat te stellen die gelden zelf te benutten". De Spaarkas heeft dus duidelijk winst tot doel gehad, winst die haar ten goede moest komen en rechtstreeks ten goede moest komen aan de groep waarvan ook het ziekenfonds deel uitmaakt.

Dan rijst de tweede vraag : in welke hoedanigheid heeft de Spaarkas, die een bank en geen ziekenfonds is, op een rekening waarvan zij alleen, met uitzondering van het ziekenfonds, houder is, in het kader van de verplichte verzekering voorschotten van gelden kunnen krijgen? Dat kan alleen op basis van een machtiging die het ziekenfonds aan de Spaarkas heeft verleend om in haar naam de betalingen in het kader van de verplichte verzekering te ontvangen en te doen. Als zulk een machtiging niet bestond, zou de Spaarkas de voorschotten van gelden van de verplichte verzekering voor eigen rekening ontvangen hebben, wat niet mag, aangezien ze geen ziekenfonds is; bij ontstentenis van zulk een machtiging zou het trouwens ondenkbaar zijn dat de Spaarkas, vanaf een rekening waarvan zij houdster is, stortingen zou hebben gedaan die het ziekenfonds moest doen. Uit het dossier blijkt :

- . dat de door de Landsbond op rekening 210 gestorte bedragen voor rekening van het ziekenfonds zijn gestort;
- . dat de stortingen die het ziekenfonds diende te doen, uitgevoerd zijn vanaf rekening 210, zelfs al

gebeurde zulks op basis van algemene opdrachten betreffende rekening 975.

Ten opzichte van derden, onder andere de Dienst en het RIZIV, heeft de Spaarkas ter gelegenheid van de verrichtingen uitgevoerd vanaf rekening 210 alleen als, op zijn minst schijnbare, gemachtigde van het ziekenfonds kunnen handelen.

Aangezien het bestaan van een op zijn minst schijnbare machtiging bewezen is, moet men zich afvragen hoever die machtiging reikt en wat de gevolgen van een eventuele overschrijding ervan zijn. Ongeacht de banden tussen de lastgever (het ziekenfonds) en de lasthebber (de Spaarkas), heeft de Spaarkas alleen als lasthebber kunnen handelen. Wie het tegendeel beweert, zou impliciet aangeven dat de spaarkas zich ten onrechte gelden van het stelsel van de verplichte verzekering heeft toegeëigend. Het ziekenfonds is bijgevolg gebonden door de handelingen die de Spaarkas heeft gesteld in het kader van het beheer van de fondsen van de verplichte verzekering, wat concreet betekent dat het ziekenfonds bij het RIZIV de rente moest aangeven van de termijnbeleggingen van de door de Landsbond van de onafhankelijke ziekenfondsen gestorte voorschotten. Het ziekenfonds beweert niet dat zijn lasthebber, de Spaarkas, haar machtiging te buiten zou zijn gegaan. Mocht het dat beweren, dan zou men moeten antwoorden dat het bij derden de indruk heeft gewekt dat de Spaarkas wel degelijk zijn lasthebber was bij het beheer van de fondsen van de verplichte verzekering of, op zijn minst, dat het verantwoordelijk is voor het feit dat het geen nadere toelichting heeft gegeven over de draagwijdte van de machtiging, waardoor, in die veronderstelling, fondsen die aan de gemeenschap toebehoren, en meer bepaald aan het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, gebruikt zijn kunnen worden voor andere doeleinden dan die waarvoor zij aan het ziekenfonds waren voorgeschoten.

De Spaarkas "De Familie" is een bankier. In het kader van de verplichte verzekering handelt die bankier uitsluitend en kan hij uitsluitend handelen als lasthebber van het ziekenfonds dat zijn activiteiten zonder winstoogmerk uitoefent. Door het nemen van de bestreden beslissing heeft de Controledienst voor de ziekenfondsen geen enkele beslissing genomen ten aanzien van de Spaarkas als dusdanig, aangezien de Spaarkas alleen als lasthebber van het ziekenfonds heeft kunnen handelen. De bestreden beslissing is tegen de lastgever uitgevaardigd. Het is een ziekenfonds weliswaar niet verboden de voorschotten van gelden die het van de verplichte verzekering ontvangt op korte termijn te beleggen, maar dan moet het de

rente die deze beleggingen opbrengen in zijn boekhouding vermelden en die rente bij het RIZIV aangeven. Volgens artikel 191, 10°, van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet van 9 augustus 1963 immers maakt "de renteopbrengst van iedere belegging van financiële middelen die de verzekeringsinstellingen ter beschikking worden gesteld in het raam van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (deel uit van) de verzekeringsinkomsten". Daaruit volgt dat de herkomst van de gelden het doorslaggevend aspect is dat in aanmerking moet worden genomen om na te gaan of de rente aan het stelsel toekomt. Als die gelden uit het stelsel van de verplichte verzekering komen, komt de daarmee verband houdende rente aan dat stelsel toe, ongeacht de benaming van de rekeningen in kwestie. Het staat vast dat het ziekenfonds de rente van de beleggingen van voorschotten op voor hem bestemde gelden niet in zijn boekhouding heeft opgenomen en dat de Controledienst voor de ziekenfondsen bevoegd is om zulk een tekortkoming vast te stellen en daaruit de nodige conclusies te trekken.

De verzoekende partij betoogt dat de situatie dezelfde zou zijn als een enkele rekening werd gebruikt, in casu rekening 975. Op dat punt kan zij niet worden gevolgd. De vraag is immers niet hoeveel rekeningen zijn gebruikt, maar wel wie de houder van die rekeningen is. Ongeacht de verrichtingen die een bankier kan doen op basis van het "werkmateriaal" dat de bij hem geopende rekeningen vormen, staat het immers vast dat alleen de rekeninghouder kan bevelen dat de gelden die zijn schuldvordering vormen op termijn worden belegd en dat hij in dat geval de enige begunstigde is van de rente van die belegging";

Overwegende dat de bekritiseerde beslissing twee maatregelen beveelt, namelijk, ten eerste, dat "vanaf 10 juli 1996 alle bewegingen van gelden verricht met behulp van de gelden van de verplichte verzekering, zonder uitzondering, in de rekeningen van de verplichte verzekering voorkomen", en, ten tweede, dat "alle rente die (...) is verkregen door middel van gelden van de verplichte verzekering op de rekeningen nr. 191-0338052-70 en 210-0213888-55, geopend respectievelijk bij het Crédit général en de Generale Bank, met uitzondering van de op rekening nr. 975-0300518-04 gecrediteerde rente,

bij het RIZIV in mindering wordt gebracht en aan het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt teruggestort";

Overwegende, wat de eerste maatregel betreft, dat deze, in de omstandigheden eigen aan de zaak, inhoudt dat de door de Landsbond gestorte voorschotten voortaan behoren te worden gestort op een rekening waarvan de verzoekende partij de houder is; dat deze uiteenzet dat zij - hoewel zulks niet als een schuldbekentenis mag worden beschouwd - "aan de Landsbond heeft gevraagd de voorschotten voortaan rechtstreeks te storten op rekening nr. 975-0300518-04 waarvan zij de houder is";

Overwegende dat het door de verzoekende partij opgezette systeem als bijzonder kenmerk heeft dat de gelden van de ziekte- en invaliditeitsverzekering werden gestort op een rekening-courant, geopend bij een bank - het Crédit général en vervolgens de Generale Bank - waarvan de houder een andere bank was, namelijk de Spaarkas "De Familie", bij welke bank een rekening-courant was geopend op naam van het Ziekenfonds "De Familie";

Overwegende dat krachtens de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, het verzekeringscomité van het RIZIV aan de verzekeringsinstellingen, zijnde de Landsbonden, de middelen toekent bepaald in artikel 191 van de wet en bedoeld in artikel 192 ervan; dat elke Landsbond aan de bij hem aangesloten ziekenfondsen voorschotten op gelden toekent die deze ziekenfondsen ter uitvoering van de verplichte verzekering moeten aanwenden;

Overwegende dat volgens artikel 191, 10°, van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet "de renteopbrengst van iedere belegging van financiële middelen die de verzekeringsinstellingen ter beschikking worden gesteld" verzekeringsinkomsten zijn; dat diezelfde bepaling voorschrijft dat "enkel kortstondige beleggingen op zichtrekeningen (...) onder de door de Koning vast te stellen voorwaarden (kunnen) worden toegestaan"; dat uit de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 12 april 1984 tot uitvoering van deze bepaling voortvloeit dat de ziekenfondsen zulke beleggingen kunnen doen; dat de omstreden maatregel artikel 191, 10°, van de wet niet schendt doordat bij die maatregel wordt bepaald dat het ziekenfonds de houder dient te zijn van de rekening waarop de voorschotten door de Landsbond worden gestort, zodat het ziekenfonds kan bevelen dat die gelden op korte termijn worden belegd en de rente ervan in de boekhouding kan worden opgenomen als inkomsten van de ziekte- en invaliditeitsverzekering; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende, wat de tweede maatregel betreft, dat de omstreden rente alleen de rente is van beleggingen op korte termijn bevolen door de Spaarkas "De Familie" vanaf haar rekening nr. 210-0213888-55 en, vóór 16 oktober 1991, vanaf haar rekening nr. 191-0338052-70 op een op haar naam geopende termijnrekening, alsook de door rekening nr. 210-0213888-55 opgebrachte kwartaalrente;

Overwegende dat uit het administratief dossier blijkt dat de Controledienst voor de ziekenfondsen de door de verzoekende partij ingestelde regeling heeft beschouwd als "een afwending van de rente opgeleverd door beleggingen" van gelden van de ziekte- en invaliditeitsverzekering; dat hij het dossier op

2 juli 1996 aan de Procureur des Konings te Brussel heeft overgezonden; dat de Dienst, op basis van artikel 191, 10°, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, om reden dat het ging om rente verkregen "door middel van gelden van de verplichte verzekering" bevolen heeft dat de omstreden rente "bij het RIZIV in mindering wordt gebracht" en "aan het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt teruggestort";

Overwegende dat wanneer gelden van de ziekte- en invaliditeitsverzekering door de Landsbond op rekening nr. 210-0213888-55, en vóór 16 oktober 1991 op rekening nr. 191-0338052-70 van de Spaarkas "De Familie" werden gestort, rekening nr. 975-0300518-04 van het ziekenfonds tegelijk met die bedragen werd gecrediteerd en crediteur bleef van de volgens de opdracht van de Spaarkas op korte termijn belegde gelden zolang die beleggingen duurden; dat aan het eind van elke periode van belegging de gelden die van de termijnrekening van de Spaarkas werden overgeschreven op haar rekening nr. 210-0213888-55, vanaf die rekening werden gestort op de rekening die dient om de betalingen te verrichten ten bate van de begunstigten van de verzekering, volgens betalingsopdrachten gegeven vanaf rekening nr. 975-0300518-04; dat die op korte termijn belegde gelden in de zin van artikel 191, 10°, van de wet "financiële middelen (waren) die de verzekeringsinstellingen ter beschikking worden gesteld"; dat hetzelfde geldt voor de gelden die de kwartaalrente hebben opgebracht die eveneens op verscheidene bankrekeningen is gestort met het oog op betalingen ten bate van de begunstigten van de ziekte- en invaliditeitsverzekering;

Overwegende echter dat uit het voormelde artikel 191, 10°, volgt dat de rente van beleggingen alleen verzekeringsinkomsten vormen wanneer het gaat om

gelden die de verzekeringsinstellingen of de ziekenfondsen op korte termijn hebben belegd; dat in casu de rente voortkomt uit gelden belegd door de Spaarkas "De Familie", die gehandeld heeft als bankier die over de gelden van zijn cliënt beschikte; dat de omstreden rente dus geen verzekeringsinkomsten vormt volgens de bepalingen van artikel 191, 10°;

Overwegende dat de verwerende partijen betogen dat de Spaarkas "De Familie" met betrekking tot de verrichtingen die vanaf rekening nr. 210-0213888-55 zijn uitgevoerd, alleen als - op zijn minst schijnbare gemachtigde van de verzoekende partij is kunnen optreden en dat deze gebonden was door de handelingen die de Spaarkas bij het beheer van de gelden van de verplichte verzekering heeft gesteld, wat inhoudt dat het ziekenfonds bij het RIZIV de rente diende aan te geven van de door de Spaarkas gedane termijnbeleggingen; dat de verzoekende partij tijdens de pleidooien het bestaan van zulk een machtiging heeft betwist en aangevoerd heeft dat de door de Landsbond gedane stortingen deel uitmaakten van de juridische constructie die tussen het ziekenfonds en de twee betrokken banken was opgezet, waarbij de Spaarkas gehandeld heeft als bankier op basis van contractuele banden die ze met het ziekenfonds had gesmeed;

Overwegende dat de verwerende partijen het bestaan van een machtiging ten gunste van de Spaarkas aanvoeren om aan te tonen dat de tweede voorwaarde van artikel 191, 10°, van de wet, namelijk dat de beleggingen door de verzekeringsinstellingen of de ziekenfondsen moeten worden uitgevoerd, vervuld was;

Overwegende dat het administratief dossier aantoont dat de Spaarkas niet de hoedanigheid van lasthebber had; dat, immers, zoals de verwerende

partijen in de memorie van antwoord zelf relateren, de notulen van een vergadering van 7 juni 1996 waaraan de vertegenwoordigers van de Landsbond, het ziekenfonds en de Controledienst hebben deelgenomen, aantonen dat de opgezette regeling alleen tot doel had "om de Spaarkas de gunstigste intermediatiemarge te bezorgen, een marge die in elk geval niet kon worden verkregen met de verplichte verzekering alleen" en "het voor de overige banken onmogelijk te maken die gelden te benutten en de Spaarkas in staat te stellen die gelden zelf te benutten"; dat vaststaat dat het ziekenfonds de onder banken gehanteerde rentevoeten niet had kunnen genieten;

Overwegende dat het niet aan de Raad van State toekomt om zich uit te spreken over de wettigheid of de regelmatigheid van de door de verzoekende partij aangevoerde contractuele banden, noch over het bestaan van een door de verwerende partijen aangevoerde schijnbare machtiging, waaruit de verplichting zou voortvloeien om de omstreden rente geheel of ten dele aan het RIZIV terug te storten; dat zulke debatten tot de bevoegdheid van de justitiële rechter behoren, bij wie een vordering tot betaling is ingesteld; dat de Controledienst voor de ziekenfondsen, door voor de bestreden maatregel als enige reden op te geven dat de daarin bedoelde rente is verkregen "door middel van gelden van de verplichte verzekering", zonder rekening te houden met de voorwaarden waarop die beleggingen zijn uitgevoerd, gesteund heeft op een onjuiste interpretatie van artikel 191, 10°, van de wet, dat hij wou toepassen; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat het derde middel de tweede maatregel van de bestreden handeling laakt, namelijk de teruggave van de rente; dat het niet tot een ruimere nietigverklaring kan leiden,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing dd. 2 juli 1996 van de Controledienst voor de Ziekenfondsen voor zover daarin wordt bepaald dat :

" uiterlijk op 30 juli 1996 alle rente die tot op vandaag is verkregen door middel van gelden van de verplichte verzekering op de rekeningen nr. 191-0338052-70 en 210-0213888-55, geopend respectievelijk bij het Crédit général en de Generale Bank, met uitzondering van de op rekening nr. 975-0300518-04 gecrediteerde rente, bij het RIZIV in mindering wordt gebracht en aan het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt terug-gestort".

Artikel 2.

Het meer gevorderde wordt verworpen.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verzoekende partij en van de verwerende partij ten belope van elk 2.000 frank.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op elf december 1900 zessenegentig door :

Mevr.	WILLOT-THOMAS,	kamervoorzitter,
de Hr.	MESSINNE,	staatsraad,
de Hr.	HANSE,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

M.-L. WILLOT-THOMAS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.